

- (2) Op de noord-oostelijke hoek van de Goede Windstraat en de Lijndraaiersstraat lag "Les 30 demeures". In en Relevé van 1850 krijgt deze huizenblok 3 nummers : 15, 16 en 17.
- (3) De Lijndraaiersstraat. Aan de noordelijke kant van de straat bevonden zich huisjes, aan de zuidelijke een aantal lijnbanen.
- (4) later de Graaf de Smet de Naeyerlaan.
- (5) De oorspronkelijke Keizerspoort of Port de l'Empereur lag, in de Oostenrijkse tijd op het eind van de Polderstraat; in de Nederlandse tijd en ook nadien lag een andere Keizerspoort (of Koningspoort - een weinig gebruikelijke naam) ongeveer ten westen van de huidige velodroom, in de courtine 10-11, een ruimte tussen 2 bastions.
- (6) Traag oplopend deel van de versterkingen, vooral opgebouwd uit zand en aarde.
- (7) Deze kreek was de Doode Kreek.
- (8) Een deel van de hoofdgracht die op zijn beurt deel uitmaakte van het gehele verdedigingssysteem.
- (9) De Oude Leffinghestraat volgde hetzelfde tracé als de huidige Leffingestraat; in de Oostenrijkse tijd heette zij "Langestraat".

Bron : La Feuille d'Ostende 1855, n° 3827.

DE AALMOEZENIERS VAN DEN ARBEID IN OOSTENDE - 1926-1954

door **Roger DECLEER**

Toen E.H. PYPE op 3 juni 1926 stierf, werd zijn school, waar de Broeders van Liefde van meetaf les gaven, overgenomen door de E.H. Aalmoezeniers van den Arbeid onder de titel V.Z.W. DE ZEE.

De eerste aalmoezeniers die de schoolbedrijvigheid bestuurde was E.H. JANSSENS (Antwerpen). De school bestond destijds uit twee afdelingen, de theorie in de Sint Franciscusstraat en de praktijk in ruimere lokalen in de Wellingtonstraat. Toen hij ziek werd, nam Vader Designatius van de Broeders van Liefde zijn taak over. Hij stierf in 1929 en werd vervangen door aalmoezenier POODT van Schaarbeek.

E.H. aalmoezenier KNAPEN van Sint Truiden gaf wekelijks een 1/2 uur godsdienstonderricht.

In 1930 wilde aalmoezenier STRANGH (Antwerpen), de proost van de vissersgilde "t Zal Wel Gaan" (spreuk van E.H. Hendrik Pype) de school veranderen met een leergang voor scheepsmotoristen. De eerste leraar was Mr PROVOOST, een bevaren motorist, beschermeling van E.H. STRANGH. E.H. STRANGH stond bekend bij de vissers als een goed en verstandig man, en hij hielp via zijn relaties enkele reders aan een vaartuig.

Officieel bestonden er nu 2 scholen, een visserijschool en een scheepsmotoristenschool, de ene onder het bestuur van het Zeewezen, de andere onder Openbaar Onderwijs.

In 1933 werd E.H. POODT vervangen door E.H. MEYER die geregeld kwam les geven en zorgde voor het geestelijk welzijn van de leerlingen.

Aalmoezenier MICHIELS (Grimbergen) gaf 2 maal retraite in de praktijkafdeling van de school (Wellingtonstraat). Hij stierf in januari 1934. Directeur E.H. MEYER stierf in maart 1935 en werd vervangen door de ziekelijke aalmoezenier MONPAILLE. Na een maand werd hij vervangen door aalmoezenier, ingenieur Ans VAN LOOY, studiefprefect te Schaarbeek.

Op 20 oktober 1935 greep een voornaam evenement plaats voor de vissersschool. De leerlingen van de scheepsbouwafdeling van de aalmoezeniers in de Londenstraat te Antwerpen hadden een schoolschip gebouwd voor de school. Dit stalen vaartuig werd op hogervermelde datum plechtig ingehuldigd. Het voerde de naam "De Zee", was 16 m. lang en 3,60 m. breed en werd voortbewogen, aan een snelheid van 9 mijl, door een dieselmotor van 60 pk. Het vaartuig had evenwel het voorkomen van een jacht.

Dit gebeuren werd bijgewoond door de algemene overste van de Aalmoezeniers van den Arbeid Vader REYN en talrijke volgelingen, waaronder aspirant E.H. W. CHIELENS, geestelijke, maritieme en burgerlijke overheden.

Op 1 maart 1936 werd aalmoezenier VAN LOOY als bestuurder vervangen door aalmoezenier L'HOMME, een jonge priester. In de loop van het jaar 1936-1937 werd de jonge Walfried CHIELENS (Knokke) aangesteld als bestuurder in vervanging van E.H. L'HOMME.

Het opleidingsvaartuig "De Zee" werd degelijk omgewerkt, wat de veiligheid en het vissen betreft, met een plaatstalen reling, met galgen, windas, treilnet en borden.

Wat al enige tijd overwogen werd was de noodzakelijke nieuwbouw van een schoolcomplex waarin alle afdelingen van de school en de sociale ruimten voor de vissers waren ondergebracht.

Begonnen werd met het 22 m. lange voorgebouw op het Sint Petrus en Paulusplein 6. Op zaterdag 11 juni 1938 om 15 uur had de plechtige eerste steenlegging plaats door de E.H. deken DESMET, onder de aandacht van een talrijk officieel publiek. Naderhand werd de 55 m. lange zijgevel in de Paster Pyestraat met de klaslokalen gebouwd.

De rechterzijde omvatte een vissersbibliotheek waar vissers boeken konden lenen om op zee te lezen, het klooster van de aalmoezeniers en een kapel. Het middenstuk werd ingenomen door trapzalen tot de hoogste verdieping. Later kwam er een lift.

Het schoolgebouw omvatte : een werkplaats voor de leerlingen motoristen met smidsvuur, 4 klaslokalen voor de leergangen van de visserijschool, met daarboven een handwerklokaal voor alle touwwerk en netten. Tussen de beide gebouwen lag de speelplaats.

De visserijschool naam een bijzondere plaats in onder de 12 vakscholen geleid door de Aalmoezeniers van den Arbeid welke meer dan 6.000 leerlingen telden.

Al het materiaal uit de lokalen van de Wellingtonstraat werd uiteraard naar de nieuwe gebouwen gebracht en de vrijgekomen lokalen werden verkocht. Dit geld, met een belangrijke bijdrage van de Provincie, moest helpen om de bouwkost van 2.000.000 fr. te dragen. Op Pasen 1939 was het geheel klaar.

Jammer genoeg werd het hele gebouw na mei 1940 door de Duitsers bezet als kazerne, met bovenop het dak een luchtafweerkanon van 2 cm (flak) en werden de schoolklassen verspreid over de ganse stad : één klas + directie in de Sint Sebastiaanstraat, één in de Ooststraat, één op het Hazegras in de lokalen van het klooster van de Broeders van Liefde in de Fregatstraat, en één op de Vuurtorenwijk.

In 1941 werd in vervanging van de door bombardementen beschadigde "De Zee", een nieuwe houten motortreiler gebouwd door de scheepswerf A. LOY, aan het derde dok. In januari 1942 kon het in de vaart gebracht worden onder het nummer en de naam O.20 "Pater Reyn". Het vaartuig mat 5,76 ton netto en 18,16 ton bruto en werd aangedreven door de - uit het wrak van "De Zee" - geredde 60 pk Benz-dieselmotor, die het vaartuig een snelheid van 8 mijl gaf. Het vaartuig voer dagelijks, onder Duits toezicht, uit om de Belgische bevolking aan wat voedsel te helpen.

Na het aftrekken van de Duitsers in 8 september 1944 werden de lokalen door de Britten ingenomen, als doorgangsstation voor de militairen naar Engeland, onder de naam H.M.S. Royal Edmund II. De Britten hadden er niet beter op gevonden dan de muren van bepaalde klassen - waar de wachten sliepen - te beschilderen met gewaagde vrouwelijke figuren.

Uit militaire overwegingen hadden de Duitsers de vissersvaartuigen van de Belgische kust naar het binnenland afgevoerd en zelfs enkele naar Duitse havens. Zo ook de O.20 "Pater Reyn". In 1945 slaagde directeur CHIELENS met enkele vrienden er in om het vaartuig naar hier te brengen.

Op 12 januari 1947 ging een lang gekoesterde droom in vervulling, namelijk om over een groot vissersvaartuig te beschikken teneinde meerdere dagen op zee te kunnen vertoeven met een normale bemanning + leerlingen.

Gebouwd op de scheepswerven Beliard Crighton Oostende was de O.311 "Victor Billiet" klaar om zijn taak aan te vatten. De stalen motortreiler mat 30 m. lengte, 6,50 m. breedte, bruto tonnemaat 112 ton. Het was voorzien van een Union-dieselmotor van 250 pk bij 350 omw/min. Naast de gewone bemanning was een verblijf voor 6 leerlingen en 1 leraar voorzien.

Nu en dan kwam een aalmoezenier voor een tijdje naar het Oostendse klooster voor een gezondheidskuur. Een overste van de aalmoezeniers, E.H. JANSSENS kwam naar het klooster om van zijn op rust stelling te genieten en bleef daar meerdere jaren.

De 3 Broeders van Liefde verlieten op 20 augustus 1949 de school om andere taken te vervullen en ook het klooster op het Hazegras verdween.

Vooraan in de jaren 50 vierde E.H. overste JANSSENS zijn 50-jarig priesterschap en gaf een feestmaaltijd waarop ook de leraars waren uitgenodigd. Hoeft het gezegd dat de Broeders vervangen waren door lekenleraars ?

In 1954 moesten ook de Aalmoezeniers van den Arbeid de school opgeven bij gebrek aan personeel, om de andere scholen in het land gaande te houden.

Bisschop DESMEDT van Brugge nam de hele zaak over. Zo werd de school opnieuw, zoals het geweest was bij haar oprichting, eigendom van het Bisdom Brugge.